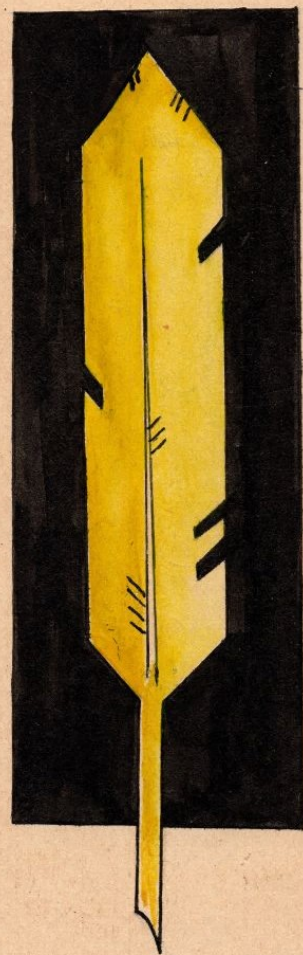

MÄRJAMAA
LASTERAAMATUKOEH
KROONIKA

See oli 1. jaanuaril aastal 1951 kui alustas tööd Märjamaa Rajooniraamatukogu juurde moodustatud lasteosakond. Selle osakonna juhatajaks sai Sinaida Jüri t. Vellesalu. 1952. aasta 1. aprill oli päevaks, mil Märjamaale sündis uus kultuuriasutus – MÄRJAMAA RAJOO- NI LASTERAAMATUKOGU.

Lasteraamatukogu sai omaette 19 m² pinnaga toa selleaegsesse Märjamaa Kultuurimaja hoonesse Pärnu mnt. 31. Lasteraamatukogu juhatajaks jäi endise lasteosakonna juhataja SINAI DA VELLE- SALU. Vajalik arv (500 eks.) laste- ja noorsoo kirjandust raamatukogu avamiseks saadi Märjamaa Rajooniraamatukogu fondist. Mööbel- toolid ja lauad- tulid kokku korjata teistelt asutustelt ja esi- mese riiuli raamatute jaoks pidi juhataja ise lauajuppidest meisterdama. See ruum oli väga niiske ja külm. Ahi oli vilets. Sissepääs raamatukogusse käis läbi "agitpunkti". Tegelikult oli "agit- punkt" kultuurimaja ringide harjutuste saal, aga nimi jäi saalile külge nii et kultuurimaja ini- mesed ja isetegevustased kasutasid veel aastaid hiljem seda väljendust, olgugi et agitpunkti seal ei olnud. Harjutuste saali on lasteraamatukogu kasutanud kõigi oma ürituste ja muude kokkutulemis- te paigana. Raamatukogu oli avatud 14⁰⁰-20⁰⁰ (üks tund oli määratud sisemise töötarvis), sest laste- raamatukogu teenindas Märjamaa Keekkooli õpilasperet ning õppetöö käis kahes vahetuses ja tippkoormus lasteraamatu- kogu laenutustöös langes õhtule, kui lapsed koo- list tulid. Nii oli ikka pa- handusi, sest lapsed sisse ja välja käies sega- sid ringide harjutusi. Aga kuidagi ikka läbi tu- li ajada. S. Vellesalu oli vä- ga hea kunstnikukäega inimene ja lasteraamatu- kogus olevad raamatu- näitused ja plakatid olid meeldivalt kujun- datud.

Pildil: S. Vellesalu lugejate- le raamatuid soovi- tamas.

Pildil: H. Koo oma esimesel tööpostil lasteraamatukogus.

1953. a. 1. augustist tuli tööle lasteraamatukogu juhatajana HELGA KOO, sest S. Vällesalu vahetas töökohta ja hakkas Märjamaa Kultuurimaja ja instruktorigks.

H. Kool koolipingist tulnuna polnud mitte mingisugust aimu ei raamatukogu tööst ega asjaajamisest ja asendamatuks toeks ja nõuandjaks oli alati lahke ja igati abivalmis õpetusi ja juhatusi jagama tolleajane rajooniraamatukogu juhataja Jüri Algma.

Peagi korraldati väbarikklikud lasteraamatukogu töötajate kursused, kus omandas H. Koo esimesed raamatukogulikud teadmised adaspidiseks tööks.

1954. a.

Midagi erilist sellel aastal raamatukogu töös ei toimunud. Kultuurimajas toimus remont, mille tättu oli lasteraamatukogu suletud 12. septembrist kuni 8. detsembrini. 1. aprillist saime 1/2 kohaga koristaja.

X - Märjamaa Lasteraamatukogu sissekäik ja aken

XX - Lasteraamatukogu sissekäik ja aken alates 1960 aastast.

1955. a.

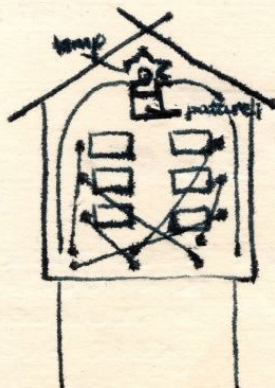
Sellel aastal laenutuste arv tõusis 7636-lt ^{üks.} 8255-ni. Raamatukogu töö ei piirdunud ainult Märjamaa lastega, vaid haaras oma orbiiti ka lähedalasuvate koolide - Haimre ja Vaimõisa - kirjandushuvilisi. Nii toimus suur massiõritus „Minu lemmikkangelane”. Igast koolist oli ettekandeid ja räägiti oma kirjanduslikust lemmikkujust. Läbi viidi see keskkooli ruumides ja õnnestus hästi.

1955. a. korraldati vabariiklik raamatukogude näitlike vahendite - raamatukogulike plakatite - ülevaatuse. Ülevaatuse esimese etapi - rajooni näituselt otsustati Zürii saata vabariiklikule näitusele M. Koo poolt valmistatud taskulambi patareidel töötav plakat „Missugustest muinasjuttudest me oleme?”. Plakati peeti omapäraseks ja huvitavaks. Vabariiklikul ülevaatusel sai see plakat teise auhinna - 900 rub. väärtuses soetada raamatuid Tallinna Bibkolektorist. Tallinna Bibkolektor oli kohaks kust sai muretseda raamatuid ja raamatukogulikud formularid ostulepingu alusel. Ettemaks sinna toimus kvartalite viisi raamatukogu riiklikust eelarve summadest just raamatute soetamise summadest.

Plakati valmistamise mõte tuli sellest, et alati ei olnud lastele aega ja vastust anda, millisest muinasjutust üks või teine pilt on ja nii siis sai rüüatubud selline asi, kus lapsed saavad ise end kontrollida. Akna ruutude sisse sai vahetada, kord olid seal pildid muinasjuttudest, siis kirjanike pildid või katkendid ilukirjandusest. Plakati tegemist abistas nõu ja jõuga sm. O. Annover. Plakatiist väljuvaist juhtmeist tuli üks asetada pildi juures olevale klemmile ja teine alla nime juures olevale klemmile ja siis kui on õige nimi ja pilt, siis süttis üleval punane täheke. Lastel meeldis sellega väga mängida.

Plakati töötamise põhimõte on väga lihtne, et tekiks vooluring.

Plakati skeem.

1956. a.

See oli suure sündmuse aastaks raamatukogu ajaloos: taotlus teise töötaja saamiseks rahuldati. Oktoobrikuu lõpul hakkas tööle laenutajana NÄPPING, RUTH Gustavit. Nüüd jätkus aega rohkem tööks lastega. Asuti näidendeid õppima.

Suvel tehti algust edaspidi päris traditsiooniks saanud matkadega. Korraldati koos Märjamaa Keskkooli tollaegse Varempioneerijuhhi Talvi Soonega grupi lastega matk Varbola linnusele.

Lasteraamatukogu oli praktikabaasiks kolmele Tallinna Kultuurharidustöö Kooli õpilasele.

Kasutasime töö mitmekesistamiseks varjuteatrit, peamiselt tuntud muinasjutu tegelaste või raamatutest valitud sündmuste mõistatamiseks.

Märjamaa Kultuurimaja direktoriks tuli Aug. Kelder. Nüüd sai alevi näiteringi tegevus sisse õige hoo. Ka lasteraamatukogu ürituste korraldamisel ulatas ta oma oskusliku abistava käe ning lastehommikud ning muinasjutu õhtud muutusid huvitavateks ja sügavateks. Ka hiljem, kui ta asus tööle Märjamaa Keskkooli õpetajana, meie koostöö lastele ürituste korraldamisel jätkus.

Märjamaa rajooni lasteraamatukogu kasutab ligi 300 last. Raamatukogu juhataja korraldab lastele kirjandushommikuid ja -õhtuid, viktoriine ja ilukirjanduslike teoste ettelugemist.

Pildil: Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Tallinna kultuurhariduskooli praktikant kommunistlik noor Luule Poobus (paremal) abistab pioneer Mare Bauvaldi raamatu valimisel. V. Gorbunovi foto (ETA.)

Pildil: August Kelder

1957. a.

Laenutaja Ruth Näpping lahkus Märjamaalt ja tema kohale asus tööle alates 1. märtsist ALLI RAHUOJA. Ta töötas lasteraamatukogu laenutajana väga lühikest aega ja juba 1. maist tuli lasteraamatukokku laenutajaks SALME KURG.

Salme Kurg

Lasteraamatukogu õrituste ulatus võttis väga laiad mõõtmed: kirjanduslikku meelelahutust kirjandusliku karnevali näol käisime organiseerimas koos Vaktivistide isetegevuslaste Maie Palmi ja Avo Vallikivi ja Konovere pioneerilaagris. Sinna ja tagasi (öösel) sõitsime jalgratastel.

A. Kelder mõtles laste meelelahutuste mitmekesisustamisele. Tal tekkis idee - teha nukuteateri etendusi. Algul mängiti nukunäidendeid, laenatud nukkudega, aga 25. aastakümnel mängijaid meie alevis leidus ning Helga Koo kui lastetööga tegeleja saadeti nukkude valmistamist õppima Tallinna Riiklikku Nukuteatrisse mõneks päevaks. Nukkude valmistamise esimestesse saladustesse pühendas teda nukuteatri peakunstnik Raivo Laidre, kes igati püüdis soodustada väikeste nukuringide tekkimist maale. Tulnud sealt tagasi tehniliste teadmiste pagasiga ja nii valmistatud nukud lavastusele « Hunt ja kolm põrsakest ». Algul did mängijateks täiskasvanud kurd hiljem õppisid mängima ka lapsed. Esineti televiisoris ka.

Lasteraamatukogu raamatufond pidevalt suurenes, tuli üha uusi

riiuleid muretseda ning selle tulemusel olime ruumikitsikuses. Olukond oli hull, kui juba viis last lasteraamatukogus oli, siis ranitsat seljast võtta ei saadud. Lasteraamatukogu oli pigem laenutuspunkt kui raamatukogu, aga väljapääsu ruumipuudusest polnud. Et „agitpunkt“, ruumi millest läbi tulles pääses lasteraamatukokku, kasutati ka nõupidamiste või istungite läbiviimiseks siis tuli lasteraamatukogu tihti sulgeda, et lapsed sisse ja välja voolimise ja tööd ei segaks.

1958. a.

Möödunud aasta 5. detsembrist asus lasteraamatukogu töökohale TIIU KUUDER ja töötas kuni 1958. a. 25. augustini, sest asus õppima Tartu Riiklikku Ülikooli.

Sel suvel aitasime Maidla pioneerilaagris kirjandusõhtut läbi viia.

Muinasjutuõhtute korraldamisel lähtusime põhimõttest, et muinasjutte raamatust ette ei loeta. Püüdsime ikka kuidagi lavastusena teha. Laste säravad silmad tasusid vaeva mitmekordselt.

Koos kultuurimaja inimestega korraldasime lastehommiku, kus mängiti S. Mihhalkovi nukunäidend «Ninatark» jätku.

Detsembris toimus lasteraamatukogu senise tegevuse perioodil kõige paremini õnnestunud õhtu - lugejate konverents «Kuidas õigesti lugeda». Lastele meeldisid nende kaasõpilaste Helga Valleri ja Riina Bisterfeldi loodud satiirilised värsid vahepalad lasteraamatukogu lugejate hulgas leiduvatest väärnähtustest. Väga suure töö tegi selle ürituse õnnestumiseks keskkooli kirjandusõpetaja koos kirjandusringi liikmetega. Konverentsi sisu jutustada ümber pole vajadust, sest läbiviidud ürituste kavad on alles ja sealt võib tutvuda nendega lähemalt. Õppisime ära ka S. Maršaki näidendi «Juks Hooletu raamatud». Õhtu õnnestus. Peale Tiiv Kuvderi lahkumist asus tema aujärje peale äsja keskkooli lõpetanud AIME LAANESAAR.

Aime Laanesaar

1959. a.

Kuna lasteraamatukogu ülesannesse kuulub ka lavamängude mängimise võimaldamine, siis oli lasteraamatukogul neid ostetudki. Ei puudunud ka male. Kuna lasteraamatukogu juhataja ise ka natuke mängis, siis tekkis lasteraamatukogu juunde malehuvilistest poistest grupp. Neile sai organiseeritud kohtumine ja simulaan selleks ühe tugeraima malemängija Jüri Valemiga. Sellel oli üsna tiivustavad omadused poiste malemängu õppimisele. 1960a. tuli Vaimõisa Kooli õpetajaks Lembit Vahesaar, siis saab loodud malering, mida ta hakkab juhatama ja poistega süstemaatiliselt töötama. Ta oli härvoldane male entusiast. ja malemängu aluseid õpetama.

L. Vahesaar korraldas ringi liikmetele (oli ka tütarlapsi A. Härme jt) võistlusi järkude omandamiseks ja neist poistest sai tugevate teadmistega mängumehed. Mõnede tublimate nimed: K. Aigro, M. Vainula, M. Littorer jt. Maleringi juhatas ta ilma tasuta, sõites igal pühapäeval Vaimõisast Märjamaale. Tema oli hirmus kohusetruu ja poisid käisid hoolsalt koos. Edaspidi pole enam ühtki meest leidunud kes raatsiks oma aega raisata ja rassis poistega malemängu kallal.

Korraldasime uude üritusena kirjandusliku matka Kesk-Aasiasse. Külla kutsusime zlevis elava O. Kivi, kes oli Kesk-Aasias õpetajaks olnud ning jutustas huvitavalt seeste elenike kommetest, elamutest ja tõidust.

Ostsime lasteraamatukogule diafilmi näitamise aparraadi - filmoskoobi ning draafilme. See oli lastele toredaks meelelahutuseks. Nüüdsest peale on ikka koht ürituste kavas ka diafilmide näitamisel.

Üritused mis lasteraamatukogu korraldasid olid laste seas populaarsed, sest seltskondlikus osas olid mängud ja tants. Lapsed tahavad peale silmaringi laiendamise ja teadmiste omandamise tantsid ja mängu mängida ja meie oleme püüdnud ikka selleks

10 km vahemaa

võimalust pakkuda. Keegi lasteraamatukogu töötajaist polnud pillimees, siis sellest hädast aita-
sid ole kultuurimaja kunstiline juht L. Gold ja lasteaja töötaja S. Tort.
Viktorliinid, nii kirjanduslike, loodusteaduslike või muusikaliste küsimustega, pakuvad
lastele alati huvi kui jo teadmiste proovid. Neid korraldasime ikka. Ka võitjate autasustamine
toimub mõne pisikese humoorika asjaga.
Suvel korraldasime lastepidusid, mis toimusid lauluväljakul.

1960. a.

loovus mnt
Kultuurimaja hoonesse Pärnu mnt. 31. Rajooni raamatukogu kolis endisesse põllumajandus pangas ruu-
midesse. 1. veebruariks olid raamatukogu ruumid remonditud ja kolimine, riiulitesse panemine ning
inventuur võis alata. 7. märtsil algas tegelik töö. Saime kaks tuba, põrandapinhaga 62 m².
Esimene ruum jäi (34 m² pinda) laenutusruumiks ja lugemissaaliks ja tagumisse ruumi (28 m² pinda) mahu-
tasime raamatufondi. Kus nüüd oli ruumi! Ka ei pruukinud nüüd lapsed lasteraamatukogu
külastades kedagi segada, sest omaette sissepääs oli.

Novembikuu toimus jällegi laenutajate rahetus. Uue laenu-
tajana hakkas tööle LEIDA AAV.
Lasteraamatukogu kontakt keskkooliga on olnud väga hea, kuid sel
aastal ta muutus eriti tihedaks, sest lasteraamatukogu (ja ka kõiki-
deriiklike rahvaraamatukogude üle vabariigi) tööst ühiskonna osavõtuks
tuli luua raamatukogude nõukogu. Lasteraamatukogus moodustasi-
me 7-liikmelise ja selle liikmeteks valisime õpetajad. Nõukogu vaa-
tas läbi kvartali tööplaanid ning aitas üritusi ettevalmistada ning läbi
viia. Nõukogusse kuulusid: H. Koo, A. Kelder, T. Soon, R. Siitan (kesk-
kooli vanempeaoneerijuht), E. Tooming (kirjandusõpetaja ja kooliraamatu-
kogu juhataja)

1961. a.

Laenutuste s.t. loetud raamatute arv
tõusis 11549 eksemplarini, (See arv jäi
mitmeks aastaks ületamatuks) hoolimata sellest et lasteraamatu-
kogu oli jaanuarist kuni 20. märtsini rahvahetuspunkti ja
lasteraamatukogu, sai avada peale rahvahetuspunkti töö lõppe-
mist 3-ks tunniks.
Keskkoolis loodi nn. pikapäeva rühm. Sinna kuulusid lapsed,
kellel isad emad tööl käisid ning kodus vanemaid inimesi polnud.
Nad valmistasid õppetunnid ette koolis, ühe õpetaja järelevalve all.
Pikapäeva rühm käis iga nädala teisipäeval mõned tunnid lasteraa-

Leida Aav

raamatukogus, kus toimusid ettelugemised uutest raamatutest ja muinasjutudest vestlused jne. Oppisime ära näidendi ning korraldasime rühma nääripeo.

NLKP XXII kongressile pühendatud raamatuplakatite ülevaatusel valiti rajoonisisest näituselt ka lasteraamatukogu H. Koo poolt valmistatud plakat «Otsejoones igatsetud eesmärgi poole». Vabariiklikult näituselt määrati sellele III auhind - kirjandust 70 rub. väärtuses.

Sovitati teha avariivulid, sellised millistelt laps võib oma käega raamatuid valida, sest ennem lugejat fondi juurde minna ei lubatud. Meie tegime avariivuli osaliselt fondist, peamiselt lastekirjandusest.

Raamatukogu juurdes, lisaks maleringile, hakkas tööle kunstilise lugemise ring, mida juhendas Liiv, Liidia. Ring, oppis ka näidendeid ja esitas neid raamatukogu üritustel. Nii õpiti ära ajalehes, Sõda, ilmunud kosmosetemaatiline näidend «Kiirem kõrge kiiremast». Eelmise aasta laste nääripeo, mis toimus kultuurimajas, kava täitsid karingi liikmed õpitud ettekannete ja näidendiga, «Nääriöö unenägu».

1962. a.

9. mail külastas Märjamaa Lasteraamatukogu poolt organiseerituna Märjamaa Keskkooli õpilasi lastekirjanik Eno Raud. Kohtumine möödus huvitavalt ja lapsed lahkusid sellelt õhtult toredate muljetega.

LASTEKIRJANIK
ENO
RAUD

Koduloolise tööna korraldasime jalgrattamatka Kullamaale, selle õmbrusega tutvumiseks. Koostasime ka matkapäeviku.

Suuremaks kirjanduslikuks sündmuseks oli lastekirjanik Samuil Marsšaki 75-nda sünnipäeva tähistamine. Ettevalmistused selleks algasid juba ammu, sest A. Kelderi juhendamisel õppis keskkooli vanem nukunäitering S. Marsšaki näidendi «Tare-tareke». Nukud valmistas H. Koo. Lastekirjanik S. Marsšak, kes elas Moskvas oli Märjamaa keskkooliga kirjavahetuses ning siis saadeti talle teavitus ning album näidendi stseenidest fotodega.

Hästi õnnestus loodusteadusliku kirjanduse propaandaks korraldatud «Huvitava botaanika õhtu». Seesündis tihedas koostöös keskkooli õpetajate V. Nüüdi ja O. Normaniga.

Uute lugujate saamiseks oleme ikka korraldanud kohtumisi algklasside õpilastega. Oleme nad kutsunud terve klassiga lasteraamatukogusse, et iga poiss ja tüdruk teaks kus lasteraamatukogu asub ja vestelnud nendega kuidas siit raamatuid kojuviimiseks laenutada saab ja miks me raamatuid loeme.

Lasteraamatukogu tutvustavad kaks nukku: Peeter ja Liisi, kaalutlusel, et mis nukku röögib jääb lastele palju paremini meelde kui «tädi» lasteraamatukogu juht. Nukke oleme kasutanud 29a I klassi külaskäigu puhul ainult. Kuid klassidevahelise raamatukogu kolostamist oleme organiseerinud ka vanemate klasside õpil.

seas. Peame õigemaks väiksemaid guppelugejaid, nii saab diferentseeritult läheneda neile ja raamatute soovitamisel valime just neile vajalikud ja määratud raamatud.

Peeter ja Liisi

9.-13. juunini toimus vabariiklik lasteraamatukogude ja kooliraamatukogude juhatajate nõupidamine Saaremaal Kingissepa. Kingissepa Rajooni Lasteraamatukogu töötajad olid organiseerinud nõupidamise väga omanäoliselt, enneolematult. Kohe algul võeti nõupidamisest osavõtjaid vastu E. Tegova poolt selleks puhuks loodud territusega ja väikesed lugedad andsid igale külalisele 4 piibelehte ning albumi (oma tehtud) piltidega linnaraadetest. See oli nii ootamatu ja nõupidamise ametlikkus asendus pidulikkuse õhkkonnaga.

Kavas oli väga mitmesuguseid küsimusi: laste- ja kooliraamatukogude osatähtsusest kasvava põlvkonna kasvatamisel, esteetiline kasvatustöö jt.

Korraldati ekskursioon Saaremaaga tutvumiseks.

Kingissepa Lasteraamatukogu juhataja sõnavõttust jäi kõlama, et üritusi on vaja propageerida, siis muutuvad nad osavõtjate rohkemaks, kas lõbusa kuulutuse või huvitavate kutsekaartidega. Siin on lisatud paar näidet neil kasutatud kutsekaartidest.

Alati valmis!

Sajandeist lihvitud,
lainetest uhitud . . .

KUTSEKAART

KUTSEKAART

seas. Peame õigemaks väiksemaid guppelugejaid, nii saab diferentseeritult läheneda neile ja raamatute soovitamisel valime just neile vajalikud ja määratud raamatud.

Peeter ja Liisi

9.-13. juunini toimus vabariiklik määratud raamatud, lüraamatukogude juhatajate nõupidamine Saaremaal Kingissepas. Kingissepa Rajooni Lasteraamatukogu töötajad olid organiseerinud nõupidamise väga omanäoliselt, enneolematult. Kohe algul võeti nõupidamisest osavõtjaid vastu E. Tegova poolt selleks puhuks loodud territusega ja väikesed lugedad andsid igale külalisele 4 piibelehte ning albumi (oma tehtud) piltidega lihvavaadetest. See oli nii ootamatu ja nõupidamise ametlikkus asendus pidulikkuse õhkkonnaga.

Kavas oli väga mitmesuguseid küsimusi: laste- ja kooliraamatukogude osatähtsusest kasvava põlvkonna kasvatamisel, esteetiline kasvatustöö jt.

Korraldati ekskursioon Saaremaaga tutvumiseks.

Kingissepa Lasteraamatukogu juhataja sõnavõttust jäi kõlama, et üritusi on vaja propageerida siis muutuvad nad osavõtjate rohkemaks kas lõbusa huulutuse või huvitavate kutsekaartidega. Siin on lisatud paar näidet neil kasutatud kutsekaartidest.

TULGE KÕIK 9. juunil 1962. A.

LOSSI HOOVI

LÖKKEÕHTULE

ALGUS KELL 20.00

ETTEKANDMISELE TULEB EESTI RAHVALUULE AINELINE

VABAÕHULAVASTUS

SÕNAKERA

L
Ö
K
K
E
Õ
H
T
U

Tulge 11. juunil 1962. a.
temaatilisele õhtule

„MATKAME
MÖÖDA SAAREMAAD“

Algus kell 19.00

Elektrijaama klubis

Matkal tutvustatakse Saaremaa revolutsioonilist minevikku, tema loodust ja teisi vaatamisväärsusi.

Näidatakse valguspilte.

1963. a.

Alates 1963.2. ei eksisteerinud enam Märjamaa rajooni. See liideti osaliselt Rapla rajooni külge. Nüüd on Rapla rajoonis kolm lasteraamatukogu: Rapla, Kohila ja Märjamaa. Enamasti kõikides neis alevite lasteraamatukogudes, mis teiste rajoonidega liitudes rajooni lasteraamatukogude funktsioonid kaotasid, koondati laenuvõtja koht. Aga

Märjamaa rajooni likvideerimise küsimus oli ikka kaalumisel, ning mõnel juhul kui lasteraamatukogu töötajate koosseisu koondamine toimus, polnud kindlalt teada, kas kaob Märjamaa rajoon. Hiljem rajoon kaotati, aga meile jäi nii kaks töötajat edasi.

Hakkasime kasutama uudset töövormi - välja andma elavat ajalehte «Meie Elu». See vorm on väga huvitav, kuna ajalehe ühes numbris saab lühikeste artiklitena (räägivad lapsed) paljudest asjadest jutustada.

Huvitavamatest üritustest võiks mainida matkaõhtut «Kus käisime, mida nägime». Eelmise aasta matkamuljeid kullamaale jutustasime nüüd laiale kuulajaskonnale. Sel õhtul oli meil külas ka lasteraamatukogu endine lugeja - kaugesõidu madrus Jevgeni Koškin. Ta rääkis huvitavaid kaugetest linnadest ja randadest ning näitas hulgaliselt fotosid.

Me oleme korraldanud kirjanduslikke karnevale. Selle ettevalmistus võtab aega ja vaeva, sest lastele kostüümide valmistamisel tuleb nõu ja jõuga abiks olla ning ruum tuleb ka dekoreerida. Osavõtjad peavad ka midagi tegema, vastavalt sellele, keda sta kujutab, kas laulma, tantsima jne. Õhtut juhatab meil ikka tsüremooniameister, sest siis kulgeb kõik kuidagi laadusamalt. Tänavune karneval oli väga osavõtjate rohke. Oli maske ning isad emadki olid tulnud vaatama.

Mõned pildid karnevalilt: I kohale tulnud «Karijapoiss fuku», kes heinasaopeal istus. Heinasaad aga liikus mööda saali ringi. Karijapoiss fuku oli Marika Prii

Pildili: Buratino - Tarmo Laansalu
 Kuu - Merle Teder
 Kosmonaut - Ain Luhtjärvi

Pildili nukud, kes tulid võluharbist ning
 hakkasid tantsima.
 Karin Gold ja Marju Tort.

1964. a.

Saime uued moodsad peenejalgadega laavad ja toolid. Ka televiisor anti, kuigi endise Märjamaa Rajooni TSN TK vana, aga lasime ära parandada ja nüüd saime lapsi kutsuda lastesaateid jälgima, sest kõigil kodudes oma televiisoreid pole, kuigi ostetakse aina juude. Tegelekult on televiisorid lasteteraamatukogu laenutustöö vaenlased, sest nüüd lapsed vaatavad aina saateid, ega loe nii usinasti.

Üritustest olid märkimisväärsed keemia-õhtu. Põnevaks tegi selle efektkatsete seeria. Suurt abi osutas õhtu teokssaamisele Märjamaa Keskkooli keemiaõpetaja H. Prunt. Tore oli ka näitus keemiasaadustest.

Teiseks väga õnnestunud ürituseks oli laste jaanipäeva lõkkeõhtu.

Me oleme ikka püüdnud lapsi ka esteetilisest küljest mõjutada. Proovime raamatunäitused ja plakatid hästi (oma jõukohaselt) kujundada. Oleme korraldanud kohtumisi just kohalike kunstnikega, kes näitavad oma töid ja vestlevad kunstist. Nii pakkus elamuse H. Teedemaa puvi-arsiaid ja maalid ning eksliibrisid. Ka keskkoolis pööratakse kunsti ja muusika tutvustamisele suurt tähelepanu. Tinti on koolis ülerval rändnäitused tuntud kunstnike tödest ning on tõsise muusika kontserdid.

Sel aastal tabas meie alevit eriti õpilasi kollatõve ja düsenteeria epideemia. Novembri algusest kuni detsembrini olid kõik rahvakogunemised - teatrid, kinod jne. keelatud. Süüdi oli see reeglari puudulik desinfitseerimine.

Raamatunäitus

Hakkasime süstemaatilisemalt lastele raamatukogulike teadmisi õpetama, enamasti raamatusepra-
de ringis, milline käis 1x nädalas koos. Alguloji raamatusepru 9.
Tänavu julgusime ette võtta juba 7-päevase matka Saaremaale. Tore oli!

1965. a.

Läksid moodi mujal kohviku õhtute korraldamine. Nii ka meie laste-
raamatukogu viisime läbi kirjandusõhtuid ja raamatuarutelusid
laudades istudes morsi- või kohviklaasi taga.

Kohviõhtutel me täitsime ka kasvatuslikku eesmärki - tõstisime käitumiskultuuri, andsime õpetusi
selle kohta, kuidas luua kasvatada ning olla. Ei aita sellest üksi, et me teame kuidas olla, aga kombed
peavad sisse juurduma, täitsa omaseks saama praktikas.

Me võtsime eesmärgiks, et lastega vestleksid mitmesuguste elukutsetega inimesed. Väga mõ-
nusa jutuga ja laste hulgas sai populaarseks pensionär A. Käld, kuid ta lahkus eluvist.

Lapsi kimbutas gripp. Asi läks nii hulluks, et keskkool meil oli 4 päeva suletud.

Tihedas koostöös keskkooli kirjandusõpetaja ja samasekselt kooliraamatukogu juhatajana tööta-
va Erika Toomingaga sündisid tuumakad ja sisutihedad kirjandusõhtud ja raamatuarutelud. Oma
abistavat kätt ei keelanud ka teine kirjandusõpetaja Selma Eindorf.

Üldse peab mainima, et ükski õpetaja, kelle poole lasteraamatukogu töötajad pöördusi abi saa-
miseks, ei vabandanud eht ajapuudusega vaid aitasid üritusi nõu ja jõga ettevalmistada ja käbi viia.

Väga palju võlgnes lasteraamatukogu tänu jägmistele Märjamaa Keskkooli õpetajatele: Kläara Kan-
gurile, Talvi Soonele, Erika Toomingale, Helmi Uibopuule, Aime Kadakale, Virve Nüüdile, Ölme
Normanile ja August Kelderile.

1966. a.

Tõsiselt sai tegelema hakatud õpilaste lugemise analüüsimise, mida
ja kui palju (arvuliselt) nad loevad ja lugemishuvide tundmaõppimi-
siga. Selleks koostati vastavate küsimustega ankeetid, millelede-
lapsed vastuse andsid. Vastuseid läbi vaadates selgus, sai arvulise kinnituse, et praegu on nen-
de lemmikraamatuks 1-7. klassi õpilaste hulgas O. Lutsu "Kevade". Loetakse veel meeleldi S. Ranna-
maa raamatuid «Kadri» ja «Kasvema», Voltseki «Karai. Karai poeg», Matvejevi «Tarantel».

Tahetakse lugeda vanade eestlaste võitlustest, noorte elust tänapäeval ning põnevusest ja san-
garlikkusest rääkivaid raamatuid. Televisorit vaatavad 121-st küsitlusest 67 iga päev mitu tundi, 22
vahet filmi, kuid varem loeti see aeg.

Raamatuseprade ringe oli nüüd juba kaks: vanem ja noorem. Vanemas rühmas oli väga õnnestu-
nud koosseis: kõik olid agarad ise midagi tegema, organiseerima, jääks see omadus neile kauaks
kõbe püsima. Ringi töös peale raamatukogulike teadmiste me õppisime ka näidendeid, sest kangesti
tahetakse esineda. Tüdrukud rääkisid noorematele õpilastele raamatutest, lugemise tähtsusest ja
olid igati aktiivseteks abilisteks.

Vanema rühma liikmed õppisid ära nukunäidendi «Liisikese sünnipäev» ja noorema rühmaga õpi-
ti L. Aava juhendamisel instseneeringuid muinasjuttudest - «Piibelehe neitsi», «Taata ja eita» jne. ja kok-
ku sai tore muinasjutuõhtu, mida külastasid ka lasteaias lapsed.

Huvitavaid üritused olid veel loodusteaduslik õhtu «Kuue mandri kummelisi loomi» (maal, õhus, vees,
Selle õhtu kirjeldus toodi ära ka «Nõukogudekool» ajakirjas numbris.

Õnnestunuteks võib pidada II klassiga korraldatud «Reis läbi imede maa» ja küünlaralguse shtut «Kuidas käituda?» Raamatusõprade vanema ringiga käisime mitmepäevasel jalgrattamatkal Hiiumaal.

1967. a.

«Aava tädi» s.t. Leida Aav läks pensionile ning 15. märtsikuupäevast peale asus lasteraamatukogus laenutaja ülesandeid täitma SILVIA TORT.

Silvia Tort

Raamatusõprade ringi vanema rühma (VII-VIII kl) liikmetega korraldasime «Aava tädile» lahkumisõhtu ning ringis toimis ka pereheitmine. Lasteraamatukogu juurde jäi tööd jätkama noorem raamatusõprade ring (nüüd juba VI kl. õpilased)

Pildil: vasakult paremale

Ireas Maie Jässi, Urve Aren, Leida Aav, Virve Kilk, Malle Jässi, Helga Koo

II reas (seisavad) Eha Kornak, Merle Teder, Märjamaa A. Viir, Juhataja Reet Rohtla, S. Tort, Voldemar

Märjamaalt pärit isetegevuslik kunstnik Ermi Littover valmistas Märjamaa Lasteraamatukogule ekslibrise.

Märjamaa Keskkooli uus hoone, milles algas õppetöö 1. septembril.

Õpilaste arv suurenes, kuna likvideeriti lähedal asuvad algkoolid Sipas ja Paehülas.

Nüüd sai Märjamaa Keskkool õppetöö korraldada ühte vahetusse, ainult hommikusse ja vastavalt sellele tuli muuta ka lasteraamatukogu lahtioleku aegu. Praegu on aratud 12.30 - 18.30.

Lasteraamatukogu ja ka kõigi teiste raamatukogude laenutuste arvestuses toimus muutus: tuli pidama hakata kahte päevikut üks täiskasvanute, teine laste laenutuste arvestamiseks.

Raamatusõprade ringi „Komeet „A“ liikmed:
(vasakult) Viive Pärtlisaar, Viive Väin, Marju
Tort, Raigo Ojamets, Jaak Vassiljev, Luule
Tomingas, Aili Saulep ja Anne Ader.

Ringi tegevuskavas oli omadada raamatukogulike teadmisi - osata laenutada, tunda kataloogi, sõnaraamatuid kasutada ning raamatuid raamatukogulikult kujundada. Mängida maastikumänge ja õppida näidendeid.

Otsustati, et kava me teiste kirjutisi loeme, kirjutame parem ise. Nii tuli käsikirjaline ajakiri «Ferdas». Ajakirja toimetajaks sai Marju Tort, kunstnikuks Anne Ader.

Noorem raamatusõprade ring valis omale nimeks „Komeet“. Valis presidendi, tehti embleem ning valmistati helesinise riidest kaelarätid. Kalipp tehti.

Komeet „A“ liikmed.

Sõnad: S. Tort
Väin

Tahame me avastada uusi
meid,

taigas, džunglitihnikutes leida teid.
Matkateele meid jalad kannavad
ootamas meid es on luhad, rannamaad.

Praegu tuleb õppida,
tarkusi veel koguda.

Aitavad meid raamatud!

Refr: Komeet „A“, Komeet „A“
me lõbus ring on see.

Komeet „A“, Komeet „A“
ta tarkumans meid teeb!

Komeet „A“, Komeet „A“
meid sidunud on nii,
jääme sõpradeks me
alati!

Optimistid alati me oleme,
raskustes me kindlalt
üksteist aitame.

Riiklik Raamatukogude Inspeksioon
Tartu Linna Lasteraamatukogu

Metoodiline konverents

Õpilaste lugemishuvide
uurimisest ja suunamisest

Tartu 1967

Marju Tort raamatusõprade ringis saadud
teadmisi rakendamas.

Oma käega valin ise endale
meeldiva raamatu

Ajakirjades on palju uut ja

PILTE MÄRJAMAA LASTE- RAAMATUKOGUST

osa fondiruumist.

Harjutamine teeb meistriks

Raamatunäitus

Pildil (vasakult): A. Rahuga, A. Nazarov, K. Kämme, ja T. Veiler

« PAREM NÄPUTÖÖ KUI ULAKUS, »

nii kirjutas küllastuste naamatusse T. Veileri (v. kl. õp. põletustööde näituse kohta üks lapsevanem. Näituse eesmärgiks oli näidata, mida saab kõigile kättesaadavaist materjalidest valmistada. Näitust külastasid õpilased üksikult, klassideviisilis ning lapsevanemad. Lastele meeldis näitus väga.

1968

Lugupeetud kolleegi!

Palume Teid osa võtta 5.-8.sept.k.a.
toimuvast vabariigi lasteraamatuko-
gude töötajate

SEMINAR-NÕUPIDAMISEST

(ENSV Kultuuriministeeriumi klubis,
Müürivahe 22).

Päevakorras on lugemise juhtimise
probleemid ja fondide ning komp-
lekteerimise küsimused.

Külalisena esineb ettekandega
N.B.MEDVEDJEVA V.I.Lenini nim.
NSVL Riiklikust Raamatukogust.

ENSV Riiklik Raamatukogude
Inspeksioon
Fr.R.Kreutzwaldi nim.Eesti
NSV Riikliku Raamatukogu
lastekirjanduse osakond

KIRJANIKUGA KOHTUMINE

Reedel toimus Märjamaa lasteraamatukogus piduliku lõkkeääres IV-a ja IV-b klassi õpilaste kohtumine lastekirjanik Uno Leiesiga ja televisiooni lastesaadete toimetusega.

Uno Leies jutustas oma nukunäidenditest, näitas lastele nukuke ja luges luuletusi ilmuvast lasteraamatust «Atsi patsid». Raamatusõprade ringi lapsed esitasid kirjaniku luuletusi ja tema sõnadele loodud laule.

Televisiooni lastesaadete toimetaja Helve Tomson rääkis televisioonitööst ja uutest lastesaadetest. Lapsed jutustasid, millised saated nende kõige rohkem meeldivad. Üheskoos arutati, missugune peaks olema lastekraani saade vana-aasta õhtul.

Elavas vestluses möödus aeg kiiresti. Laste säravatest silmadest paistis, et kohtumine jättis elamuse.

S. TUUL

«...» okf. 1962

«Tere, lapsed! Iga kond, kuima kuhugi kohtumisele sõidan, poerad nukud kohvrisse ning sõidavad kaasa.»

«Ütle mulle, kallis Siini, miks sa kardad väikseid hiini?»

... kohtumiselt

Televisiooni lastesaadete toimetaja
H. Tomson näakis uutest lastesaa-
detest.

Telepotsil külas

Märjamaa lasteraamatukogu juures tegutseb juba aastaid raamatusõprade ring. Opitakse raamatukogunduse tarkusi, näidendeid, laule ja tantse.

Preemiaks tublidele ringi liikmetele ja parimatele lugejatele oli ekskursioon Tallinna Televiisioonistuudiosse.

Tutvuti televiisioonimajaga. Põnev oli teha elus esimest lif-tisõitu. Stuudios pakkusid huvi paljud lambid, prožektorid ja televiisioonikaamerad. Huvitav oli kaamerateist teisi vaadata ja ennast ekraanil näha.

Lastesaadete proovi lubati vaadata juhtimispuldist. Nähti, et saate ettevalmistamine võtab palju aega.

14. XI 1968

S. TUUL

« Ühistöö » 14. XI 1968

Anne Kelnik
(Metsare)

laenuaja 1. veebr. 1970 -
18. mai 1972

1971. a. kevad Kitzbergi „Päbeleheneitsi“
lavastus Märjamaa Kultuurimajas.
Keskel A. Kelmik

Pildil: Ene Eindorf, Maret Soon,
Ülle Roops

Pean saaturt tänama, et mul on elus kaasteluga hullupöõia
vedanud. Üksiku ei tee midagi.

Ka suurimad sõnad jäävad vaikeses väljendamas
minu tänu. Teile, suured, ja väikesed, kes Te ulatate
abistava käe ja osalite Märyamaa Lasteraamatkogu
tegevistes aastatel 1953-1974.

Suur AITÄHH kõige hea eest! Te olete toreks!

Silja Koo

Märyamaal

17.12.2008 a.